
Tervetuloa 'case' eli tapausmateriaalin pariin.

Case Piparkakkuja joulun aikaan tuo esiin joulun katsomuksellisuuden ja kulttuuriperinteiden yhteen nivoutuvan kerroksellisuuden sekä molempien elementtien kanssa pedagogisesti tasapainoilun varhaiskasvatuksessa.

Aloitustilanne kuvaa kahvihuonekeskustelua, jossa lähdetään liikkeelle ajatustenvaihdolla piparimuoteista ja päädytään päiväkodin johtajan linjausten ihmettelyyn.

Kasvattajien tiimin ammatillisen reflektointitehtävän lisäksi case-materiaali esittelee erilaisia pedagogisia polkuja ja ratkaisuja tilanteen eteenpäin viemiseen.

Piparkakkuja joulun aikaan

Case 4

A person is shown from the waist down, wearing a grey long-sleeved shirt, rolling out a large sheet of light-colored dough on a wooden table. The table is cluttered with various baking ingredients and tools. In the foreground, there is a plate of decorated gingerbread cookies. To the right, there are several bowls containing ingredients like butter, eggs, and cocoa powder. A rolling pin is visible on the table. The background shows a kitchen setting with a rolling pin and a bowl on a counter.

Kahvihuoneen pöydälle on jätetty lappu, jossa lukee: kohta alkaa piparkakku aika, tuokaa muotteja koriin. Seuraavien päivien aikana sinne kertyy poro-, kuusi-, tähtimuotteja ja muita. Kahvihuoneessa käydään keskustelu:

- Tää poromuotti on tosi hieno.
- Kuusista tulisi tosi hienoja, jos lisäisi sokerimassapalloja.
- Mutta onko tää tähti liian uskonnollinen?
- Miten niin tähti on liian uskonnollinen, kysyy joku.

Samassa kahvihuoneeseen tulee pienten ryhmän opettaja ja sanoo kuulleensa päiväkodinjohtajan linjauksesta, joka kieltää piparkakkujen leipomisen päiväkodissa, koska muottiaiheesta huolimatta piparkakut liittyvät jouluun.

- Ei voi olla totta, kuuluu kahvihuoneessa.

Tilanteen purku tiimissä:

- Ajatuksia ja tunteita yleisesti, *mitä tapahtumakuvaus herättää?*
- Pohdintaa miten lähdemme toimimaan tilanteessa
- Ehdotuksia, kokonaistilanteen reflektointia: *oma ammatillinen ajattelu, katsomuskasvatuksen sekä vasun näkökulmat*

A photograph of a winter forest. A snow-covered path leads through a dense stand of tall, thin trees. The sun is low on the horizon to the right, creating a bright starburst effect and casting long, warm shadows across the snow. The overall atmosphere is serene and peaceful.

Pedagogisia polkuja & ratkaisuja

Miten päiväkodinjohtajan näkemyksen voisi kyseenalaistaa vasuperusteista käsin?

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat tavoitteet

Annetaan valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.

Kysymys: *Miten tämä tavoite toteutetaan käytännössä, jos selkeitä kulttuuriperinteitä uskonnollisine ja katsomuksellisine yhteyksineen suljetaan pois?*

Arvoperusta / Perheiden monimuotoisuus

Ammatillinen, avoin ja kunnioittava suhtautuminen perheiden katsomuksiin, uskontoihin ja perinteisiin sekä jokaisen lapsen kokemus, että hänen perheensä on arvokas.

Laaja-alainen osaaminen / Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin kulttuureihin. Henkilöstö toimii mallina toisten ihmisten katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteettien rakentamisessa. Vakassa saadut kokemukset, tiedot ja taidot kulttuuriperinnöstä vahvistavat lapsen kykyä omaksua, käyttää ja muuttaa kulttuuria. Esimerkiksi ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomiseen moninaiseen ympäristöön.

Kysymys: *Millaisen viestin annamme esim. kristillisille perheille lapsineen, jos suljemme pois pipareiden leipomisen sillä perusteella, että se liittyy jouluun, mutta tuemme esiin ja osoitamme vasun mukaista kunnioitusta ja avoimuutta katsomusten juhlakalenterin mukaan muiden uskontojen ja katsomusten juhlille esim. id, holi, vesak ja kiinalainen uusivuosi?*

Miten päiväkodinjohtajan näkemyksen voisi kyseenalaistaa vasuperusteista käsin?

Toimintakulttuurin kehittäminen ja sitä ohjaavat periaatteet / Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Vakassa arvostetaan ja hyödynnetään moninaista kulttuuriperintöä.

Kysymys: *Sulkeeko tämä pois perinteisen suomalaisen ja/tai kristillisen kulttuuriperinnön?*

Oppimisen alueet / Minä ja meidän yhteisömme

Lasten elinpiiri laajenee heidän aloittaessaan varhaiskasvatuksen kodin ulkopuolella. Kodin perinteiden, toimintamallien, arvojen ja katsomusten lisäksi lapset kohtaavat toisenlaisia tapoja ajatella ja toimia. Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista.

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. **Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin.** Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenkiertoon liittyvät juhlat ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset.

Kysymys: Miten päiväkodinjohtaja perustelee joulun tai siihen liittyvänä perinteensä piparien leivonnin karsimisen yksikön pedagogisen toiminnan ulkopuolelle? Jos päiväkodissa toteutetaan vasun mukaista katsomuskasvatusta ja tutustutaan ryhmässä läsnäoleviin katsomuksiin sekä kulttuuriperinteisiin, miksi ja millä perusteilla joulu ja piparien leivonta jätetään pois?

A young woman with long, wavy brown hair and blue eyes is looking thoughtfully at a snow globe. The snow globe is in the foreground, showing a winter scene with a house and trees. In the background, a Christmas tree is decorated with lights and ornaments, creating a bokeh effect. The overall mood is contemplative and nostalgic.

Kulttuuriperinteet ja katsomuskasvatus

Mistä löytyy joulua?

Tila

Keho

Teksti

Elementti

Katso –materiaali

Tutustutaan katsomuskasvatuksen tuki- ja kuvamateriaali Katson sivustoon ja kuvakategorioiden kautta.

Pohditaan joulua materiaalin kuvakategorioiden kautta:

- Mikä tai mitä joulu on?
- Millaisia perinteitä ja tapoja jouluun voi kuulua?
- Millaisia esineitä, symboleja, ruokia, musiikkia, vaatteita, eleitä, elementtejä, tiloja, luontoon liittyvää tai tekstejä ja tarinoita joulun perinteisiin voi liittyä?
- Minkä kategorioiden alle joulu tai jouluun liittyviä asioita lasten mielestä kuuluu?

*Perheiden osallistaminen: **pyydetään perheitä valitsemaan joku kategoria, josta toivotte perheen kertovan jotain heidän kotiinsa jouluun tai joulukuuhun liittyvää muulle ryhmälle. Tiedon voi tuottaa esimerkiksi tuomalla reppupostina pienen kirjeen, valokuvia tai vaikkapa piirustuksen.***

Pyhä hahmo

Esine II

Merkittävä asia

Musiikki

Aika

Edustaja

Ele

Esine I

Pyhä asia

Symboli

Luonto

Vaate

Juhla

Perinne

Seremonia

Ruoka

Ohje

Rajoitus

Lisämateriaali

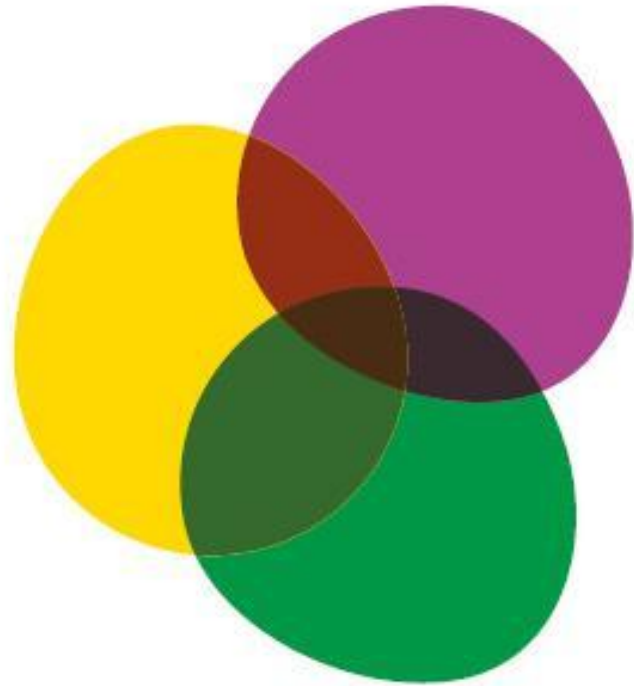
Joulukuu kuuluu kaikille

Joulukuu tarjoaa oivan mahdollisuuden tuoda esille ryhmien moninaista kulttuuri- ja katsomuksellisuutta.

JokaLapsen työskentely **JokaLapsen joulukuu** luo jaetun oppimisen tilan tarkastella joulukuuta jokaisen lapsen ja jokaisen perheen yksilöllisestä tulokulmasta.

Työskentely tuottaa monilukutaidon oppimisen alueen runsaudensarven sekä moninaisuuskasvatuksen näkökulmasta oivallisen, mosaiikkimaisen kuvan siitä, miten saman aiheen ja otsikon alle mahtuu loputon määrä keskenään luontevasti yhdenvertaisia kulttuurillisia ja katsomuksellisia tulkintoja.

Ulosrajaamisen sijaan meitä kaikkia yhdistäviin asioihin tarjoutuu **jaetun ihmisyyden tila**, jonka sisällä pääsemme harjoittelemaan avointa ja hyväksyvää vuorovaikutusta tuttuun sekä 'toiseen'.

Kasvua
katsomuksesta